

Tas Latweefchu draugs.

1843. 8. Janwar.

1ma lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pruhfchu semmes. Arri tannis puffes retti gaddahs, ka deenest-kaudis ilgu laiku sawas weetäs paleek, jo arri tur winneem prahts dauds reis wairak stahw us leelaku lohni, weeglaku deenestu un kahrigu dsihwofchanu, ne ka us deewa-bihjafchanu, taifnibu un pasemmibu. Bet raug', tur kahds deenest-zilweks pa gohdam turrabs un, wiffahm eerunnafchanahm un zittahm kahrbinafchanahm pretti, sawa weetä pastahw, tur wiffi kungi un wiffa draudse to zeena un usteiz, un arri wehl pehz winna mirfchanas turr gohda-peeminnä. Tä ne fenn parahbijahs eeksch Kelnes-pilssehtas. Wisgahje firmä wezzumä gohdiga namma-meita, Gertrud Denz wahrda, kas jau sawa 22trä gaddä tur pee ta kohpmanna-kunga Ludwigs bija deenestu peenehmuse, un tä lihds pat nahwei, pa 75 gaddeem, tanni paschä nammä pee sawu wezzu kungu behrneem un behrnu-behrneem palikkuse. Ee-eij sawa Kunga un Pestitaja meerä, tu ustizzama dwehfele! Wisch, ka pats mahzija (Matt 20, 28), arri ne bija nahzis, ka tam taptu kalpohts, bet ka tas kalpotu.

Is Londones. Atä Dezember tur leela nelaima notikkuse. Buhweja preeksch kahdas leelas-mahtes jaunu nammu, un luhf', leels muhra gabbals no namma noschlihrahs, un kritte semme, kaudams 3 strahdneekus lihds, ko breefmigi sadau-sija. Leelamahte, tai paschä brighdi garram eedama, tik gauschi istruchahs, ka us weetas sawu garru islaide. Winnai 11 behrni palikke pakkat un arri taggad winna wairs ne bija weena.

S t a h s t s,

weena Juhdu meita Englenderu-semme kristigai tizzibai peegreesahs.

(Sablama pufse.)

Mighti draugi! schis stahsts, ko jums stahstischi, lai mums irr par leezibu, ka tas labbajs gans Jesus Kristus wehl schodeen tahm pasudduschahm awim no Israelta zilts eet pakkat, un tahs tiklabb' zaur mihlestibu, ka zaur zeeschanahm un behdahm no tihras scheplastibas pee fewis wedd; — tahdu leezibu dohs mums schis stahsts, ka weena baggata Juhda meita Englenderu-semme kristigai tizzibai peegreesahs. Bet mehs pasemmigi luhdsam to Kungu, lai wisch, kas tahs firdis lohka, scho stahstu wiffwairak pee saweem tizzigeem swehti, ka tee, ikkats sawa weetä, tur tee no ta Kunga aizi.

nati un likti, tam Rungam Jesum kalpo, lihds ar winnu tahs iskaifitas dwehfeles far
krahj, un zaur sawahm luhgſchanahm un uppureem to apfohlitu laiku tuwak peewedd,
kur wifs Israëls taps ſwehts. Ea lai ſwehti tas mihtajs Veſtitajs arri ſcho ſtaſtu
par ſawa wahrda pagohdinahmanu!

Schi Zuhdu meitene, Maria, weenreis. Friſdama, breeſmigi ſadauſijahs un pa-
likke no ta gauſchi wahja. Par winnas leelahm ſahpehm un zeefchanahm dauds fir-
dis tappe kuſtinatas, pahr to apſchehlotees, un weena tizziga un deewabihjiga preilene
daudsreis pehz tahs wahjas iſklaufija, ka tai klahjotees un patte kahdu reis dsirdeja,
ka ta wahja no leelahm ſahpehm brehje. Deewa ſchehlaſtiba ſchai preilenei tuhlin
tahdas dohmas eedewe ſirdi, ſchai Zuhdu meitai ſtaſtiht no Veſtitaja, no ta Deewa
wiſſas pazeefchanas un eepreezinahanas. Zebſchu tai preilenei gan driht ne kahda
zerriba ne bij, ka ta to wahju warretu apmekleht, un ka tas tai tiktu palauts, tad
ta tomehr ar ween us to dohmaja, ka to warretu apmekleht, un tas, no kurra wiſſas
labbas apnemſchanas un labbi darbi nahk, tai preilenei atdarrija zetku. Tas notikke,
ka preilene no tahs wahjas mahſas tikke luhgia, lai Mariu apmeklejoht. Bet preilene
nu wairs ta ne preezajahs, jo ta ſewi turreja par nezeenigu, ar ſcho Zuhdu meitu
pahr garrigahm leetahm farunnatees, bet ta tomehr palahwehs us to Rungu, ka tas
winnas dohmas un wahrduſ ta waldischoht, ka tee tai wahjai buhtu par labbu un
iſglahbſchanu. Drebbedama winna pirmoreis tahs wahjas lambari eenahje. Pahr
winnas ſahpehm to iſklaufijust, preilene us tahs wahjas luhgſchanu tai laſſija tahdas
dſeefmas no Dahwida grammatas preekſcha, kas preekſch winnas dwehfeles klahſchanas bij
derrigas. Mariai tas patikke, un ta teize, wahja buhdama ta dauds laſſoht, un naktis
ne warredama gulleht, ta dauds dſeefmas effoht iſmahjijusees no galwas, bet winnas
bihbele effoht tik ſmagga, ka tahs ilgi ne ſpehjoht rohkâ noturreht. Preilene tai dewe
ſawu maſaku bihbeli un turklaht wehl daſchas zittas kriſtigas grammatikas; bet ſchahs
lihds ar bihbeli pehz kahdahm deenahm tikke atpakkal ſtelletas ar to ſinnu, ka Maria
tik wahja effoht, ka tahs wairs ne warroht apmekleht. Schi aiſleegſchana: lai tahs
wahjas ne apmekle, nahje no ta, ka Marias wezzaki no ta bihjahs, lai preilene winnu
meitas ne peegreestü pee Jeſu. Tatſchu Maria patte labpraht bihbeli gribbeja dab
buht, un ſawu tehwu luhdſe, lai tai weenu pirkohht, bet tehws bihbeles weeta tai dewe
paſalku grammatas. Tahs iſlaſſijust, ta atkal bihbeli luhdſe. Nu tehws tai arri bihbeli
dewe, kurra arri jauns testaments atraddahs. Maria pehz daudsreis teize, ka tehws ar
ſcho grammatu ſchai wairak dewis, ne ka wiſſa winna baggatiba. Scho bihbeli ta pree-
zadamees rahdija kahdai gaſpaſchai un ſchi ſazzija: »Pa wiſſu preekſch es jums laſſiſchu
preekſchâ no Zahna ewang. gr.« un turklaht wehl ſazzija: »bet, apdohmajeet, mihta Maria,
ka juhs manni gauſchi apbehdinatü, ja juhs pahr Jeſus wahrdeem ſmeetu.« Maria ſohlja,
to wis ne darriht. Vehzlaikâ ta ſtaſtija, ka tai tee wahrdi no tahm trim pirmahm nodak
ſahm, un kur daſchas weetas ar Dahw. dſeefmahm kohpâ gahjuſchas, dsikki effoht eepre-
duſchahs ſirdi.

Eſahkumâ winna kriſtigai tizzibai dauds pretti runnaja. Preilene, kurra nu atkal
bij brihw Mariu apmekleht, ſazzija us to: »Mihta Maria, jebſchu jums un man naw wee-
nada atſihſchana pahr Deewa wahrdeem, tad tomehr ta, kas no mums abbeem no wiſſas
ſirds luhgs pehz ſwehta garra apgaifmoſchanas, taps waddita eekſch pateefſibas.« Un
ſchis waheds bij runnahs iſhtenâ laikâ! Meeru ne warredama atrast, ta nu ſahje Deewu

luhgt, lai tas to mahzitu, un Deews arri winnas luhgſchanu fawâ laikâ paklaufſija, jebſchu wehl ta eenaldiba prett Deewu winnu tâ kâ zeeti turreja, tuhlin un glufchi winna fwehſam wahrdam un garram nobohteſ. Ta gaspaſcha, par ko pirmat ſtahtſija, Mariu bij luhguſi, lai to 53ſchu nod. pee ta praw. Eſaijaſa laffoht, un ta atraddiſchoht, ka tur un jittôs praweeſchôs no ta Meſſiaſa (Kriſtus) tohpohſt ruynahts, bet Marie uf preilenti telje: »Gan to eſmu laffjuſi, bet ne ſinnu, ko ta gaspaſcha runna. Es dohmaju, ka ta nodalka runna no mannu laufchu klahſchanas.« Preilene apfohlſija, tai ſchahs nodalkas iſſkaldroſchanu farakſtiht un tad preekſchâ laffihſt, bet lai ſchi ween tamehr Deewu luhdſoht, lai winnas ſirbs uf to tiktu ſataſſita. To winna ſohlſija darrihſt, bet kad preilene to iſſkaldroſchanu laffija, tad Maria wis ne bij tik uſmanniga, tadehſt ka ta uſfawa raddineeka gaidija. Preilene bihdamees, ka ſchi zaur to raddineeku tiktu aiſkaweta, Mariu apmekleht, mettehs pirmoreiſ jeltôs un atwehleja winnu fawâ luhgſchanâ ta Veſtitaja ſchehlaſtibai, ta tehwa mihleſtibai un ta fwehta garra pamahzſchânai, lai winnas prahſt tiktu apgaismohts, ſcho nodalku ſapraſt. Maria wis lihds ne luhdſe, bet ta tomehr bij pahleezinata, ka ſchi luhgſchana pehz winnas dwehſeles iſglahſchanas tappe turreta.

Kad preilene to kahdureiſ atkal apmekleja, un ta breeſmigas ſahpes zeete, tad Maria uf preilenti ſazzija: »Luhdſeet to Kungu, lai tas mannas ſahpes remdina.« To winna darrija ar preeku un arri luhdſe, lai Deews zaur ſawu wahrdu winnas ſapraſchanu apgaismotu, un tai bij preeks dſirdeht, ka Maria tai no wiſſas ſirbs to luhgſchanu, ko ta turreja, un arri tehwa-reiſi pakkat ſtahtſija. Preilene, to dſirdehama, preezajahs gauſchi un Mariu praſſija: »Woi juhs arr ſinnat, kas tas bij, kas ſazzija: »Tâ jums buhs luhgt.« — Ja, es ſinnu, Jeſus ſawus mahzkelus tâ mahzija un es nu ar ween tâ luhgſchu; un tag gad es tizzu, ka Jeſus irr tas Veſtitajs, kas irr zeetis. (Eſaij. 53.)

Kad ap ſcho laiku kahds Zuhds lihds ar ſawu brahli winnas wezzakus apmekleja, un tur par daſchahm neeka leetahm runnaja, tad gaddſjahs, ka zaur ſcho Zuhdu wallobu Mariai ar ſawu tizzibu, no kureas ne weens ne ko ſinnaja, bij janahſt preekſch gaismas. To reiſ ſchis Zuhds ſawa Veſtitaja wehl ne maſ ne paſinne, bet taggad wiſch to paſihſt un gohda, un ſchis ſtahtſija, ka ſchis pee kahdeem kriſticeem mahzitateem eſſoht gahjis Ebreiſku wallobu mahzitees, un tad ſchim weenam bijis jaſalka, ka tas tihra wllitba, kat tizzohſt, ka kahds Zuhds pateeſi pee Jeſu atgreeschotees; ja kas to darroht, tas to darro ween naudas un laiziga gohda deht. Kamehr Maria ar behdigu ſirdi to Kungu luhdſe, lai tas tai palihdſetu, tahdai nepateefai wallobai pretti runnaht, ne runnaja par to wairs ſchee diwi brahli. Pehz kahdu brihdi tas Zuhds Marias mahres-mahri praſſija, woi ta jaw ilgi wahja eſſoht. Mahre ſtahtſija tam, jil breeſmigi tâ ſadauſijusees, ka ta glufchi ne redſiga palikkuſi, un jil dauds ta zeetuf; bet Maria ſazzija: »Es pateizu Deewam par mannahm zeefchanahtm, jo wiſch man tahs uſlizzis, ka es to mahzitohs atihſt. Juhs nu pat ſazzijat — tâ ta uf to Zuhdu ſazzija — ka ne weens Zuhds ne atgreeschotees pee Kriſtu, ka ween laiziga gohda un mantas deht.« »Tâ tas teefcham irr,« ſchis atbildaja. »Nu, apſtattait manni! ko warr man tas wiſſeelakajs gohds, wiſſa nauda mannas behdas palihdſeht? un tomehr es jums ſalku, ka es ſtipri tizzu, ka Jeſus no Nazaretes par mums irr zeetis un mirris, un ka zits Meſſias wairs ne nahſ.«

Zuhds. Kas to jums reizis? — Maria. Deews manni no ta irr pahleezinajis! — Zuhds. Kas tad jums to tizzehſt mahzija? — Maria. Deewa wahrdu-laſſiſchana; un es jums warru ſazzihſt, ka es ſchah azzumirkli tai tizzibâ eekſch Jeſus mirtu!

117
 Juhds. Ko, woi gribbat kà pagans mirt? Woi juhfu wezzaki nam Juhdi? — Nu nehme tas bihbelt un gribbeja Mariu no 43fchas Esaijasa nobalkas pahrlleezinacht, ka we en s we enigs Deews effoht. Kad treschu perschu lassija, Maria fazzija: »Las swehtajs eelsch Israelta irr tas, eelsch ka es tizzu; tas irr mans Pestitajs un zitta man ne wajjaga.« Kad schis beidse lassibt, fazzija Maria: »Lassait jel to 53fchu noballu; ta juhs mahzihs, ka tas swehtajs — tas Messias irr, kas irr zeetis. — Juhds ussweede bihbelt us galbu un aisgahje prohm.

Me ilgi pehz tam ta gauschi wehlejahs, lai Kristita taptu, un schi ilgoschana palikke jo deenas jo stipraka, ka ta labpraht par to ar sawahm Kristigahm draudsenehm farunnajahs. Ka tas notikt warretu, tas toreis islikkaks gauschi gruhti, bet Maria pasinne sawu muhscham peetizzigu Deewu un to kà sawu patwehrumu an pasemmiba peeluhdse. La mannija ar behdahm tahs aiskaweschanas, kas wisseem teem stahw pretti, kas no firds sawu tizzibu eelsch Jesu Kristu preeksch pafauls gribb apleezinacht; bet Deews winnas firdi to leezibu dewe, ka winnas luhgschana gan tilfschoht paklausita.

P. — p —
 (Weidwama pusse nabtoschã lappã.)

1842tra gadda pehdeja stundã.

Mel. Stimmt an den frohen Rundgesang rc.

<p>1. Lai wezzu gabdu pawaddam
 Ur preeka-dseefminu!
 Lai pateizigi peeminnam,
 Ko labbu tanni baudijam
 Zaur Deewa mihtlibu.</p> <p>2. Winsch bija laimigs meera-gads
 Schahs semmes lautineem;
 No winna behge nelaim's rads,
 Tas ta nosauzams karschs un bads,
 Ur saweem beedestleem.</p> <p>3. Arr' flimmibas ne mohzija
 Lohs, kas irr sahtigi,
 Kam peemihst ihsta gudriba,
 Kam reebj wifs launums, kuhtriba,
 Kas dshwo prahtigi.</p> <p>4. Wes ehrtfschkeem rohfi ne atrohbd,
 Kaut deesgan flaissta ta,
 Ta arri katrais gads mums dohd,
 Schim behdas, launu, ohtram gohd' —
 Ka katris pelnija.</p> <p>5. La pehz, kas launu redsejis,
 Lai turymahf labbojahs!
 Lai atsihst, ka pat's pelnijis
 To launumu, ko baudijis,
 Un no ta fargajahs.</p> <p>6. Kam laimes-faule spihdejsfe,
 Lai flawe deweju,
 Kas winnam to ta pasneedse
 Un wiffas flumjas nogreese
 Ur tehwa laipnibu.</p> | <p>7. Bet tas, kas behdas puhlejees
 Un raudaj's affaras,
 Lai zerre, ka tas laipnigs Deews
 Pahr winnu drihs apscheslofees,
 Un pasneegs laimibas.</p> <p>8. Tad, brahli, mahfas, lai nu meh's
 Udsseedam flannigi:
 »Las wiffu-warrens debbes Tehws
 Muhs arr' us preekschu usturrehs
 Un waddih's tehwischi!«</p> <p>9. Lai tee, kas no mums gahjuschi
 Schai wezza gadsfahrta
 Us ihstu tehwa-semmiti,
 Tur dshwo muhscham laimigi,
 Un muhs arr' fagaida.</p> <p>10. Tad nu ar Deewu, wezzajs gads! —
 Meh's tewi pawaddam! —
 Tu bijis mums itt mihtlajs rads, —
 Zaur tewi sudde mohkas, bads,
 Ko pirmahf redsejam.</p> <p>11. Aiseij, aiseij ar Deewu nu!
 Jaw jaunajs drihs buhs klah!
 Meh's steidsamees us rohbeschu,
 Ur zerribu un lihgsmitu
 To mihtli sweezinacht!</p> <p>12. Sweiks nahzi, jaunajs weefis, fche
 Ur sawahm dahwanahm!
 Nefs selta-meeru pafauls
 Un laimi katra paspahrne, —
 To, to meh's kahrojam!</p> |
|--|---|

A. R.